

PREVENIREA CONFLICTELOR ȘI MANAGEMENTUL CRIZELOR: MECANISMELE ORGANIZAȚIEI PENTRU SECURITATE ȘI COOPERARE ÎN EUROPA

CONFLICTS PREVENTION AND CRISIS MANAGEMENT: OSCE MECHANISMS

*Locotenent-colonel Gheorghe TOMA**

*Locotenent-colonel Marian PĂTRU-PIELEANU***

Rezumat: Transformările produse în mediul de securitate, după sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, dar mai ales după sfârșitul Războiului Rece, impun o analiză cât mai profundă a mecanismelor și instrumentelor aflate la îndemâna statelor și organizațiilor de securitate, pe fondul apariției unor noi riscuri, noi crize și noi conflicte. Globalizarea și regionalizarea oferă mediului internațional actual o imagine contradictorie, punând alături zone prospere din punct de vedere economic (caracterizate prin stabilitate și tendințe de integrare), cu vaste regiuni sărace, instabile, unele aflate în pragul dezintegrării. Tot acest tablou generează instabilitate, accentuând posibilitatea recurgerii la mijloace militare pentru soluționarea diferendelor. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa este singurul organism care reunește toate statele continentului european, alături de Canada și Statele Unite ale Americii, reprezentând piatra de temelie a securității europene și unul dintre principalele instrumente de avertizare timpurie, prevenire a conflictelor, gestionare a crizelor și reabilitare postconflict. Pentru realizarea scopurilor sale, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa a adoptat o viziune cuprinzătoare a securității, care acoperă trei dimensiuni: politico-militară; economică și de mediu; umană. Totodată, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa a stabilit o serie de instrumente și mecanisme, în vederea prevenirii conflictelor și gestionării crizelor, dar și pentru a monitoriza punerea în aplicare a angajamentelor pe care statele participante și le-au asumat. Pe lângă multitudinea de avantaje pe care le prezintă Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, trebuie evidențiate și unele dificultăți și limitări ale acesteia, izvorâte, îndeosebi, din constrângerile sale statutare, care îi conferă o anumită ineficacitate practică.

* U.M. 02505 București (Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale);
e-mail: toma.gheorghe@gmail.com

** U.M. 02587 București (Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială);
e-mail: marianspaceman@yahoo.com

Cuvinte-cheie: riscuri, crize, conflicte, securitate, mediu de securitate, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, avertizare timpurie, prevenirea conflictelor, managementul crizelor, soluționarea diferențelor.

Abstract: The changes of the security environment after the end of World War II, especially after the Cold War, require a deeper analysis of mechanisms and tools within reach of states and security organizations, amid the emergence of new risks, new crises and new conflicts. The globalization and regionalization provides a contradictory picture to the current international environment, bringing together economically prosperous areas (characterized by stability and integration trends), with large areas of poverty, instability, some of them on the verge of disintegration. This picture causes instability, increasing the possibility of using military means for the settlement of disputes. Organization for Security and Cooperation in Europe is the only body that brings together all the European states, Canada and the United States of America, representing the “cornerstone” of European security, and also one of the main tools for early warning, conflict prevention, crisis management and post-conflict rehabilitation. To achieve its goals, the Organization for Security and Cooperation in Europe adopted a comprehensive view of security, covering three dimensions: the politico-military, the economic and environmental, and the human. Moreover, the Organization for Security and Cooperation in Europe has established a range of tools and mechanisms for conflict prevention and crisis management, but also to monitor the implementation of commitments that participating States have undertaken. In addition to the many advantages of the Organization for Security and Cooperation in Europe, there must be highlighted some difficulties and limitations, stemming, mainly, of its statutory constraints, which give some practical ineffectiveness.

Keywords: risks, crises, conflicts, security, security environment, security organizations, Organization for Security and Cooperation in Europe, early warning, crisis prevention, crisis management, settlement of disputes.

1. Retrospectivă asupra apariției și evoluției Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa

Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) a apărut în anii '70, inițial sub numele de Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE). Cunoscută ulterior drept „procesul de la Helsinki”, CSCE a constituit un forum de dialog și negocieri multilaterale între Est și Vest.

Însă, originile acestui organism se regăsesc în deceniul al saselea al secolului trecut, când s-a lansat ideea convocării unei conferințe paneuropene pentru securitate, conferință văzută de unii ca o cale pentru a depăși divizarea Europei rezultate după cel de-al Doilea Război Mondial, iar de alții ca o modalitate de